¶ Ca. .I.
¶ Verbum domi
Hiero. Phatuel pro
pheta. pater iobel ꝓ
phete a. lxx. interꝑtib⁹
bathuel vocabaṯ. Sȝ
cũ bathuel in hebreo.
nihil omĩo ſonet. meli
us eſt vt legaṯ phatu
el quod interpreta/
tur latitudo uł aperi
ens dei⁹. Vñ in marco
Epheta qḋ ē adapi/
re. Et bñ iobel q̃ cum
apl̃o poſſit dicere Oſ
noſtruȝ patet ad nos
o. c. Cor vĩm dilatatũ
ē. Et q̃ audiebat a do
mino. ap̃i oſ ſuũ ⁊ ego
a. i. i. filiuſ phatuel di
citᷓ. i. dei in cui⁹ ꝑtāte ē
apire os hominis. et
dilatare ipſum homi
nem ſanctuȝ donec ve
niat ad perfectõnem.
Huius ergo phatuel
filius ē iobel. i. incipi/
ens. vel eſt deus. quia
q̃ ſe incipienteȝ cogno
ſcit. ꝑ humilitateȝ cre
ſcere debet. vt cũ moy
ſe audiat. qui eſt miſit
me. i. verus deus. ad
diſtinctõnem eoꝝ qui
non ſunt veri dij. Ad
hunc ergo iobel recte
factum eſt verbum do
mini quod erat in ꝑn
cipio apud deũ. Por
ro factum non ſcdm ſe
ſꝫ ſcdm eum ad quem
fit diciṯ. Vnde factus
eſt mihi in ſalutem. fa
ctum eſt ergo verbuȝ
id eſt locutum eſt ver
bum ad ꝓpheram.
¶ Senes. i. maturi
in domino qui infan
tiã reliquiſtiſ ſpiritua
li aure intelligite miſte
ria que dicturus ſum
⁊ vos habitatores t̃/
re qui ſpem in terreniſ
ponitis. ſi non pote/
ſtis audite ſpiritualia
ſaltem auribus corpo
ris pcipite litteralem
ſenſum. Facit auteȝ ꝓ
pheta exordium. in q̃
ex magnitudine dicē
dorum. facit auditorē
attentum. quia nec in
veteri hyſtoria. nec in
ꝑſenti etate talia dicit
contigiſſe. Poſt exor
dium ſequitur narra
tio. Reſiduũ eruce
Reſiduum eruce
Eruca vermis qui in
oleribus maxime inue
nitur. bruchus vocatur
fetus locuſte anq̃ȝ ha
beat alas. vnde cũ ici

¶ Incipit prologus in iobel prophetam.

Sanctus iobel apud hebreos poſt oſee ponitur. Et ſicut ibi ſub nomine ephraim ad .x. tribus confertᷓ vaticinium. que vel ſamaria vel iſrael ſepe memorantur. ſic in hunc ꝓphetam omne quod dicitur ad tribum iudam ⁊ ad hieruſalem ptinere credendum eſt. ⁊ nullaȝ omnino iſraelis. i. x. tribuũ in hoc fieri mētionem. Tempora quoq̧ q̃bus ꝓphetauit eadem debemus accipere que in oſee legimus. in dieb⁹ ozie ioathã ⁊ achas ⁊ ezechie regũ iuda ⁊ in diebus ieroboam filij ioas regis iſrael. Porro factum eſſe ſermonem domini. ad meritũ eius refertur. cui fit. non ad conditionem illius cui fieri dicitur vt alibi legimus. Dominus mihi factus eſt in ſaluteȝ. Auditus autem in ſcripturis ſanctis non eſt iſte qui in aure ſonat. ſed q̃ corde pcipitur. iuxta illud quod domin⁹ ait. Qui habȝ aures audiendi audiat. Qḋ auteȝ dicitᷓ hebraice hyezimi grece enechziaſti. latine ſonat auribus pcipite. proprie non aure ſed corde ꝑcipitᷓ. Qui ſenes ſũt ⁊ celeſtes audiunt ſpiritualiter. qui autem habitãt in terra appellantq̧ terreni aurib⁹ pcipiũt. Vbicunq̧ aũt hec duo ꝟba iuncta ponũtᷓ. nõ ad ſimplicem tantũ verborũ ſonũ. ſed ad recõditã quoqȝ dictorũ intelligētiam ptinent. In geneſi quoqȝ lamech loquitᷓ ad vxores ſuas ada ⁊ ſella. Audite verba mea vxores lamech. ⁊ aurib⁹ pcipite ſermoneſ meos Quia occidi virũ in vulnuſ meũ. ⁊ iuuenem in liuore meo. Et yſaias Audite celi. ⁊ auribuſ percipe terra

¶ Item alius prologus in eundē

In hoc propheta idcirco nec regeſ nec tēpora ſunt ꝑnotata qꝫ iiſdem temporib⁹ ac regibus quibuſ oſee prophetauerat ⁊ ipſe prophetauit Ex tribus igitᷓ generibus rethorũ hec ſumuntur principia. ⁊ tres ſũt argumentorũ partes ex quibus incipe ſolet oiſ orator Aut ei docibiles aut beniuolos. aut attētos auditores debet efficere Hic ergo ꝓpheta recte a magnitudine cladis ſumens principium eoſq̧ qui audituri erant volens ad penitentiã prouocare. reddit attentos admirans futurorum malũ vt cõſiderãtes venture cladis aſperitatē oci⁹ arriperent penitētiã. Iobel interꝑtatur incipiens. aut domini deſcenſus. Fatuel vero aut latitudo aut hoſtiũ dei Tropologice. hoc ē q̧ qui hoſtium dei ⁊ ſcientiam dei habuerit aptam. recte incipit prophetare

¶ Item prologus.

Iobel de tribu ruben natus i agro bethozon. vbi etiã i pace mortuus ⁊ eſt ſepultus.

¶ Incipit argumentũ in eundē.

Iobel filius fatuel deſcribit terraȝ. x. tribuum. eruca. bruca. locuſta. rubigine vaſtãte conſũptam. ⁊ poſt euerſionem prioris populi effuſum ſpiritũ ſanctum ſuper ſeruos dei ⁊ ancillas id eſt ſuper centum viginti credentium hominum. ⁊ fuerunt viri in cenaculo ſyon centũ viginti Qui ab vno vſq̧ ad quindecim paulatim ⁊ ꝑ incremēta ſurgentes quindecim graduum numerum efficiunt. qui in pſalterio miſtice cotinētur.

¶ Ca. .I.

Verbum do- {patris} mini quod factum {non quãtum ad ſe} eſt ad iobel filium {incipiens vel deus} fatuel. {latitudo vel apiēs dei.} Audite hec ſenes ⁊ auribus pcipite omnes habitatores terre. ſi factum eſt iſtud in diebus ueſtris aut in diebus patrum veſtrorum? {ꝑſentium} Super hoc filijs veſtris narrate. {omni future ſoboli.} ⁊ filij veſtri filijs ſuis. ⁊ filij eoruȝ generationi altere. Reſiduuȝ eruce {hac peſte atteritᷓ qui vltra modum merore afficitur} comedit locuſta. {hoc morbo laborat qui nimia leticia deſfluit.} ⁊ reſiduum locuſte comedit bruc⁹. {hoc vitium eſt quãdo vltra modum adueſa timemus} ⁊ reſiduum

pit parum volare dicitur athelabus. cũ vero pleniter volat dicitur locuſta. ⁊ eſt bruc⁹ multo grauior q̃ȝ locuſta vel athelabus. qꝛ iacens in vno loco rapacitus comedit fruct⁹. Rubigo eſt quãdo tenere frugeſ noxio rore pertiuntur. et vertuntur tam culmus q̃ȝ ſpice in ruboreȝ minij coloris vel ſinopidis. Hec ſi ſingula veniũt noxia ſunt. Si autem ſimul omnia venerint omnia penit⁹ auferũt. Potuit autem hiſtorialiter contingere q̧ hec omnia ſimul venerint temporibus aab regis ⁊ helie. quando fuit tanta fames tribus annis ⁊ ſex menſibus. vt matres commemorarentur filios ſuos comediſſe

¶ Alr. Per erucam aſſirij ⁊ chaldei ſignãtᷓ qui. x. tribus tempore ezechie. ⁊ duas cũ tribu ſacerdotali tempore ioachi nepotis ioſie captiuauerit. Per locuſtam medi et perſe qui ſubuerſo impio chaldeorũ iudeos habuere captiuos. licet multi pmittente cyro ex duabus tribubus cum zorobabel ſint reuerſi. Per bruchũ macedones ⁊ omnes alexandri ſucceſſores maxime antiochuſ cognomento epiphães. qui more bruci ſedit in iudea. et omnes reliq̃as priorum regum deuorauit. ſub quo fuerãt bella machabeorũ Per rubiginem romani q̃ penitus omnem iudeam vaſtauerunt. ⁊ ſub uerſis vrbibus tēplũ domini ſuccenderunt et omnem populũ fame. gladio. captiuitate abſtulerunt.

¶ Hiero. Moraliter Per hec quattuor ſignãtur quattuor paſſiones animi. Que ſi vltra modum dominãtᷓ. auferunt ſaluteȝ anime. Due ſunt in ꝑſenti. triſticia de ꝑſenti aduerſitate. gaudiũ de ꝑſenti ꝓſperitate. Due vero ſunt de futuro. Timor de futuro malo. ſpeſ de futuro

bono. Sed vir fortis ita debet ſe habere vt nec pñſenti vel ſpata proſperi-
tate in aliqua mala prruat. nec pñſenti vel futura aduerſitate vltra moduꝫ
turbet᷑. Alr. Ego reor erucā eſſe incipientē in aīo paſſionē. q̄ tarda ē ⁊ di
ſcutere nō pōt. ⁊ ptinaci mora ebibit omnē virorē. Quā ſi in nobꝭ nō occi
dimꝰ creſcit ⁊ aduolat. ⁊ nūc deuorat q̄dq̄d attingit. nūc ſemeſa dimittens
ad alia pgit. reūtens
qꝫ ad pſtinā ſedē. bru
cus efficit᷑. vt nō ſoluꝫ
folia ⁊ cortices. ſꝫ ⁊ me
dullā deuorat tardira-
te. Si vo qꝺ rarū eſt
aliqs vitalꝭ ſpūs poſt
brucū remanſerit. rubi
go omia vaſtat. vt ſti
pulā ⁊ vile fenū in ni-
grediné vtat. vt ñ ſo
lū eiuꝭ ſꝫ nec fumo vti-
lia ſint

Grego. Per erucā
notat libidinē. p locu
ſtā inanē glām. Per
brucū ingluuiē ventris
Per rubiginēꝫ irām.
Multi eī domāt libi-
dinē. ſꝫ inde erigunt᷑ ī
ſupbiā. De ſupbia ru
unt ī ingluuiē. De ni
mia ꝯmeſtione ⁊ ebrie
tate in irā et furorem.

Qui bis ptrubatōi
bus obuoluunt᷑ lumē
ſapie intueri non pñt

Expergiſcimi.
Prenotatis noxijs
paſſionibꝫ cū illi ī fecē
luxurie ⁊ omnibꝫ erro
ribus iacēt. monet ia-
centes vt ſurgāt a vi-
tijs ⁊ fletibꝫ penitētię
dei miſericordiā impe
trēt. vel ſm hyſtoriaꝫ
vt liberent᷑ a captiui-
tate hoſtium

Ebrij q̄ voluptatē
veſtrā in delectabilibꝫ
rebus ponitis ⁊ ſenſū
ab omnibus vtilibus
auertitis. q̄ pijt ſꝫ au
diſ. vinū. i. dulcedo. ⁊
delectatō veſtra. deo
id faciente. vt qui nō cognouerūt deum in pſperis. cogant᷑ cognoſcere in
aduerſis. et qui diuitijs abuſi ſunt per penuriam cogant᷑ redire ad virtu
tes.

Senes debent intelligere de ſpirituali ebrietate. q̄ hominem ducit ad
mortem. habitatores terre auribus pcipiant de vino in quo eſt luxuria q̄
in ebrietate ſopitus eſt euigilet ⁊ ploret ſe ebriū fuiſſe. vt fletus eius in riſū
vertatur. ⁊ gaudeat ſe ebrietatis materiam nō habere q̄ cum p abundan-
tiam ebriū fecerat ⁊ deſanum.

Gens enim. Oſtendit per q̄d perierit vinum ⁊ exultatō ſcilicꝫ p gē
tem locuſtarū. ⁊ putāt iudei tpe huius pphete locuſtas hyſtorialiter omia
vaſtaſſe.

Per locuſtaꝝ metaphorā deſignat hoſtium aduentum. ſ. aſſiriorum
⁊ chaldeorum ⁊ medorū. et perſarū et tandem romanoꝝ. Et notanduꝫ q̄
ſic ſꝫ locuſtarū figura narrat᷑ feritas hoſtium. vt ipſas locuſtas hoſtibus
comparet. et cum locuſtas legēris hoſtes cogites. ⁊ cū hoſtes cogitaueris.
redeas ad locuſtas.

Al. Aſcendit gens pncipum mundi huius. ⁊ tenebrarū ſup terram dei
id eſt humanam animam. quia omis anima hominis terra dei eſt. Unde
ſicut anima patris. ita anima filij mea. huius gētis dentes ſunt vt dentes
leonis. q̄ aduerſarius noſter dyabolus circuit q. q. d. Catulus leonis an
tichriſtus. vel puerſum dogma. ſ. hec gens aſcenderit ſup nos. ſtatim ī de
ſertum ponit vineam. i. cor de quo debet exire vinum quod letificat. et fi
cus noſtras decorticat. ne habeamus dulcedinem ſpirituſſancti. ne ſanct᷑

ſ hoc vitio de futuro bono immoderāt exultamus. ſ qui in imo vitiorū iacetis
bruci comedit rubigo. Expergiſci
ſ nulla res ita inebriat vt animi pturbatio.
mini ebrij ⁊ flete ⁊ vlulate om-
ſ dulcia ſunt vitia dum fiunt. et mel de labijs meretricis diſtillat. vnde in dei ſacrificijs mel non offert᷑.
nes qui bibitis vinum in dulcedi
ſ preteritum p futuro quia tpe pphete ventura erat captiuitas
ne quoniam perijt ab ore veſtro.
Gens enim aſcendet ſuper terraꝫ
ſ quibus humana induſtria nō poteſt reſiſtere ſ quia locuſtis innumerabilius
ſ quos locuſtis in multitudine. leoni cōpat ī crudelitate. reges eorum leonibus comparat pricipes catulis leonum. cum quibus innumerabilis multitudo venit.
meā fortis ⁊ innumerabilis den
tes eius vt dentes leonis. ⁊ mola
ſ hec gēs.
res eius vt catuli leonis. Poſuit
ſ quam de egipto eduxi et plantaui. ſ populum iudeorum in qua ſaluator eſuriens fructū non inuenit. et ideo maledixit et areſcit.
vineam meam in deſertum. ⁊ fi-
ſ Seruat metaphoram locuſtarum
cum meam decorticauit. Nudās
ſ bona eorum diripiendo quoſdā captiuando quoſdam interficiendo.
ſpoliauit eam ⁊ proiecit. albi fa-
ſ o plebs iſrahelitica.
cti ſunt rami eius. Plange quaſi
ſ plangit ſ cilicio ſ qui in abraam yſaac et iacob deſponſauit ſibi virginem nullo ydolatria violatā
virgo accincta ſacco. ſuper virū
ſ quia multiplicata iniquitate refrigeſcet caritas ſ de ſimula.
pubertatis tuę. Perijt ſacrificiuꝫ

vir ſꝫ ficu noſtra vel vinea requieſcat. dum aduerſariorū impetꝰ timeat
nec ſufficit ſꝫ gen ti niſi ſcrutet᷑ ⁊ quidq̄d vitale fuit interficiat. vt omni vi-
gore conſumpto. albi et mortui remaneant ramuſculi. et cōpleat᷑ in nobꝭ il-
lud. Si in viridi ligno hoc faciunt. in arido quid fiet.

Plange quaſi virgo. Sicut iuuencula ſponſa amittens ſponſuꝫ
flore pubeſcentem iu-
uētutq̄ accīgit ſe ſacco
⁊ plorat. ita hortatur
ppheta iſrlitas vt ſi-
militer plorent dꝫ amiſ
ſione ſponſi omnipo
tentis quem amiſerūt
ex quo ydola in egi-
pto coluerunt. fuit ſꝫ
plebs virgo in patri-
archis et prophetis.
virginitate mentis. et
cognitione et cultu ve
ri dei. Sed poſt ydo-
la adultera facta eſt.
Sed etiam hanc me
retricem in oſee ſpon
ſus iſte ducit vxorem.
quā ſcilicet de gentiuꝫ
ſordibus educit. Po
teſt hoc de qualibet a
nima dici. ſi a prima
ętate credident deo.
habet ſponſum virgi
nalem deum. Si de iu
deis vel paganis vel
hereticꝭ aliquis ad lu
cem fidei reuitur. ha
bet quidem ſponſum
ſꝫ non virginalem.

ſ de vino ſ eccleſia. ſ precipue q̄ decime non offerebantur.
⁊ libatio de domo domini. ⁊ lu
ſ qui ſunt. ſ altarꝭ
xerunt ſacerdotes miniſtri domini
ſ q̄. ſ vaſtata eſt terra iudeorum in aduentu hoſtium ſ habitatores humi.
Depopulata eſt regio. Luxit hu-
mus. quoniam deuaſtatum eſt tri
ſ ſublatum ab illis ſ de quo dicit᷑. calix in ebrians q. p. ſ defecit.
ticum. Confuſum eſt vinum elā-
ſ de quo dicit᷑. oleū de capite tuo nō deficiat ſ deficiente fructu virtutum. ſ pdicatorꝭ
guit oleum. confuſi ſunt agrico-
le. vlulauerūt vinitores ſuper fru-
ſ quo ſuſtētant᷑ infirmi. ſ omnia que humus ſolet gignere
mento ⁊ ordeo quia perijt meſſis
ſ que debuit facere vuas fecit. l. ſ calcata multitudine hoſtiū ſ marcida facta eſt ſ ſub qua nathanael antea ſedebat
agri. Uinea confuſa eſt. ⁊ ficus
ſ Juſtus vt palma f.
elanguit. Malogranatum ⁊ pal-
ſ ſicut malum inter ligna ſ tam fructifera q̄ infructuoſa
ma ⁊ malum. ⁊ omia ligna agri
ſ i. turbatum et ſublatū
aruerunt. quia confuſuꝫ eſt gau-
ſ iudeis ſ ergo ſ ſubaudis ſacco penitētię.
dium a filijs hominum. Accingi
ſ non ficto ſed puro corde.
te vos ⁊ plangite ſacerdotes. vlu-
ſ in eccleſiam p penitentiā vñ extitis p culpā
late miniſtri altaris. ingredimini
ſ diuitias quibꝰ offendiſtis vite auſteritate cōpenſate. vt iraꝫ dei poſſitis mitigare. et hoc iō pcipio. quoniam in-
cubate in ſacco miniſtri dei mei.

Perijt ſacrificiū
Quantum ad hyſto-
riam vaſtatis agris ⁊
vineiſ. per gentes quę
in quattuor animali
bus ſignantur. ceſſa-
uit ſacrificiuꝫ quod dꝫ
ſolidioribus eſt rebus
vt ordeo tritico et car
ne. ⁊ libatio quę de li
quoribus vt vino ⁊ o
leo. quibus ablatiſ. lu
xerunt ſacerdotes. q̄
non offerebantur ea.
de quoruꝫ decimis vi
uebant

Hiero. Poſſūt videri ſꝫ oia cōtigiſſe ī pplo iudeoꝝ ex peccato paſſiōis
chriſti. qñ ierlm fame ⁊ gladio vaſtata ē a romāis ⁊ oē gaudiū ⁊ oia lega
lia defecerūt. Cotidie etiā dū eccl̄a chriſti doctrina īſtituta a ſpōſo peccando
fuit ſepata. pit ibi ſacrificiū ſpūs ꝯtribulati ⁊ uinū qꝺ letificat cor homis. ⁊
abūdāte iniq̄tate dolēt doctores eccl̄e vtutes deficere ⁊ vitia īcreſcē. q̄ de
ficit triticū fidei. ⁊ vinū ſpūalꝭ itelligētie ⁊ oleū miſerie ⁊ ordeū ſiplicitatis ꝟl
obſuantie litteralꝭ. Que vaſtant᷑ p q̄ttuor pdicta. libidinē ianē glāꝫ ven
tris ingluuiem. iracūdiā. Uñ plāgit vniūſalis eccleſia vt ꝯſolatōꝫ a deo
accipiat.

Oia vel infructuoſa fuerūt. vel ſi fructuoſa vaſtante locuſta. ſūt cōſūp
ta. ⁊ ideo ſꝫ oia vt gaudiū auferret᷑ a filijs hominū.

Ulularuerunt. Quia dū ī manibꝫ tenerēt fruges meſſiōis ⁊ vidēmię
venerunt īimicę gētes ⁊ tulerūt oia vñ deberēt viuere. ⁊ ipſos fame ⁊ gla-
dio pdiderunt.

Meſſis eccleſię virtutes ōmnium opa.

Malogranatum. Malogranatū cuius cortice ꝯpant᷑ in canticis.
gene ſponſe. et eſt arbor medicinalis cuꝰ poma rubea. ⁊ ad edenduꝫ ama
ra. Unde et malogranatum. eo q̄ multa grana fructus eius habeat.

Omnia ligna. Omnia ſuſtinent flagellum hominis pter quem eē
facta ſunt.

Accingite. Sancti ſacerdotes qui comedunt paſcha domini. accin
gantur baltheo caſtitatis. Unde. ſint lumbi veſtri pcincti et lucerne arde

tes in manibus veſtris.peccatores quos remordet conſcientia.cilicio . vt plangant ſua et populi delicta.

¶ Prius monent ſacerdotes ad planctum·vt ſicut ipſis peccantibꝫ peccauit populus·ita peniteat ipſis penitentibus .

Cōgregate ſenes Rect⁹ ordo·pmuꝫ ſapientes.poſtea terrenis adherentes · vnd̄ ſup̄.audite h ſenes et auribꝫ pcipite o.h.t.

¶ Nō multo p⁹ .x.x. et duarū tribuū venit captiuitas.p aſſirios. τ p chaldeos Que iō p̄dicit' ventura ne cū venerit putetur caſu accidiſſe. vel ſeuitia hoſtium.ſ ira τ cōminatōe dei·vel certe vt poplo agente penitentiā nō veniat que ventura erat . Poſſūt h omia referri ad diem iudicij d qua retributōe oēs pphete ſcribūt. Vnd̄ iſaias. Ecce dies dn̄i inſanabilis venit in q̄ eterna damnatō'.

¶ Nūquid nō· Alimenta.frumētū. ſpūs ordeū littere·qꝫ peccātes patiunt' p qualitate peccatoꝝ famēꝫ ſermonis dei.et ita conſequent' pit leticia· vt q̄ dbuiſſent ab aplo audire . gaudete in dn̄o ſemp·nunc audiant a domio.beati q̄ lugēt.

¶ Fruſtra ſunt horrea et apothece. vbi triticum deficit et vinum·

¶ Hec oīa pn̄t intelligi ſub metaphora eruce·locuſte·bruci.rubiginis.q.ſ.Flatis frugibus et vaſtatis. fames τ peſtilētia cūcta poſſed erunt

¶ Quid ingemuit· Vel gemebāt pecora exiccatiſ omnibꝫ ꝓpter peccata hominum

¶ Ad te clamabo. Predictis malis que erāt ventura. ꝓpheta in ſui τ populi pſona loquitur ad deum·

¶ Notandum q̄ nec ꝓpheta . nec populus clamaret ad dominū niſi p ablationem deliciarum· Quod ad viꝝ quondam iuſtum poteſt referri . qui cum a iuſticia declinauerit.τ malum fecerit . pſtine virtutes non pdeunt ei·ſ iudicabit eum deus in quibus inuenerit . Myſtice p deſertum figurat' gentilitas p ydolatriam flore virtutum deſtituta Vel ſcd̄m illud.quia multi filij deſerte magis q̄ eius q̄ habet virum. huius deſerti ſpecioſa.i.bona opa et virtutes·ignis.i·dyabolus deuorat. ſic flama conſumit ſtipulā· Sed contra has ſagittas dyaboli debemus clamare ſicut area ſitiens· vt eas extinguat ros diuine miſericordie. Alit' p fō

ſ niſi penitueritis gibitis·
quoniam interiit de domo dei ve
ſ quia aliter non ſufficit accipere habitū penitentie·niſi ieiunium alijs bonis operibus exornet et niſi abſtineatur ab omnibus illicitis·
ſtri ſacrificium τ libatio Sancti
ſ ſinodum
ficate ieiuniū· vocate cetū· congre
ſ qui morti vicini et ſcientia maturi magis ſuſcipiūt timorem et cultum dei· ſ ſubaudis cōgregate
gate ſenes τ omnes habitatores
ſ que eſt eccleſia ſ omnes ſimul ſ ore corde et opere
terre in domum dei veſtri . τ cla
ſ Ter quia trinitatē offenderant ſ retributioni.
mate ad dominum A·a·a diei·qꝫ
prope eſt dies domini. τ quaſi va
ſ a quo omia diſpenſantur ſ ſperata alimēta quaſi e manibus auferuntur in preſentia veſtra in quibus viuere debuiſſetis·
ſtitas a potente veniet Nūquid
non coram oculis veſtris alimen
ſ inſup quod grauius eſt . ſ pūe
ta perierunt . de domo dei veſtri
ſ quia iam nō ibi offert' ſacrificium ſ ablatꝫ alimentis et leticia illi quorum deus venter ē deficiunt in ſua luxuria et ydolatria et ingluuie ventris et ibi vitam finiunt ·
leticia τ exultatio Cōputruerūt
ſ quia deeſt
iumenta in ſtercore ſuo. demolita
triticum quod reponebatur ſ vbi recondebatur triticum. ſ cellaria ſ .i.corda vel terrena abūdantia .
ſunt horrea ·diſſipate ſunt apo
thece·quoniam confuſum eſt triti
ſ cum omnia fuerint tunc ingemiſcēt egeſtate bonorum ſ non homo.non ymago dei viuentis ſ et cur :
cum Quid igemuit animal. mu
ſ compatus iumentis inſipientibus et ſimil' .f.e.i.
gierunt greges armenti Quia nō
ſ vite eterne .
eſt paſcua eis Sed et greges pe
ſ populus meus per me clamabit
corum diſperierunt Ad te clama
ſ quod ignis ſolet facere in ſtipula et flama in vepribus hoc facit eruca .l.b.r .
bo domine · quia ignis comedit
ſ Plana camporum aut prata vel quelibet loca herbis virentia.que paſcua dabant iumentis
ſpecioſa deſerti· τ flama ſuccendit
ſ vt fruges et poma interirent ſ non ſolus ꝓpheta vel populus per ꝓphetam ſ non ſoluꝫ homines·
omnia ligna regionis Sed et be

tes qui exiccati ſunt.poteſt intelligi doctrina chriſti.q̄ exiccata eſt in ill'·ex q̄ a deo receſſerūt.p ignem libidinis inanis glorie.ingluuiei τ iracūdie·

¶ Sicut area deſiderat imbrem·ſic omēs ille beſtie attrite ſiti et fame clamabant ad dominum .

ſ ſuſpexerunt ad te rorem miſericordie flagitantes ·
ſtie agri quaſi area ſitiens imbrē
ſ ebibiti et exhauſti a multitudine hoſtium ·
ſuſpexerūt ad te .quoniam exicca
ſ me dereliquerunt fontem aque viue
ſ vaſtatio locuſtarum·
ti ſunt fontes aquarum · τ ignis
ſ omnē paſcuā agri.
deuorauit ſpecioſa deſerti .

¶ Ca II

ſ Ut oīs populus qui ē in hieruſalē audiat et timeat· ſ o propheta tu et tui ſocij manifeſte pdicate aduentū nabuch·vel romanorum
Canite tuba
ſ in eccleſia·vnde· ſupra montem ex.aſcēde tu qui e ſyon ·
in ſyon· vlulate in
ſ templo quod mihi ſanctificaui vel chriſto ſ per penitentiaꝫ· ſ vt
monte ſancto meo Conturbentur
ſ adoiti terrenis .
omnes habitatores terre·quia ve
ſ hoc clamate quia ve.d·d· ſ vltime captiuitatis vel iudicij vel finis cuiuſq ſ et non differetur.
nit dies domini· quia prope ē dies tenebrarum et caliginis · dies
nubis et turbinis Quaſi mane ex
ſ ſubaudis ſic veniet et expandet' ſup mōtes et valles iudeorum
panſuꝫ ſuper mōtes .popul⁹ multus τ fortis Similis ei non fuit a
ſ nulla pena poteſt ei cōgari que erit in die iudicij ·
principio ·τ poſt euꝫ nō erit vſq
in annos generationis τ genera
ſ deus noſter ignis cōſumens eſt· qui exuret lignum fenum et ſtipulam.
tionis Ante facieꝫ eius ignis vo
ſ vt nihil inuſtum relinquat·
rans ·τ poſt eum exurens flama
ſ quē non attigerit. vbi non inueniet materiā combuſtionis
Quaſi ortus voluptatis terra co
ſ quam attigerit· in cinerem redigeret et fauillam
ram eo ·τ poſt eum ſolitudo dſerti Neq eſt qui effugiat eum Qua
ſ erucarum locuſtarum b·r ·
ſi aſpectus equoruꝫ aſpectus eoꝝ

¶ Ca· II .
Canite tuba in· Vox dei ad ꝓphetaꝫ et ad alios qui legem obſeruabant. et iterū p metaphora locuſtarum dſcribit' impetus chaldeorꝫ .

¶ Quia prope e.di· In q̄ auferetur lumē leticie a iudeis p chaldeos· qꝫ omnia erant plena penis et cruciatibus · vel damnatis etiam in inferno.calıgo tenebrarū reſerua'

¶ Quaſi mane Sicut aurora conſurgens.pmum occupat mōtes.ſic indituꝫ ab excelſis et potentibꝫ incipiet· vt potentes potenter tormenta patiantur. vel ad litteram ſicut mane cito tenebras fugat.et montes aurora colluſtrat· ita babiloniorum ſup terram veſtram fundet' exercitus .

¶ Popul⁹.chaldeorum ne putet q̄ turbam inualidam l' populus angelorum vt reddam vnicuiq iuxta opera ſua.

¶ Similis · Non fuerūt aſſirij fortiores romanis·nec nabuch· fortior alexandro maximo rege· Sic ergo intelligendū eſt .nō fuit gens ſimil' aſſirijs.nec rex ſimilis nabucho . a principio.ſ.ex quo reges eſſe cepit nec erit vſq i ānos generatōis .i.·vſq ad alexandrū qui primus regnauit ſuper totam greciam· et generatōnis.i. vſq ad tempus romanorum .

¶ Ante faciē eī· Deſcribit aduentum nabuchodonoſor . q̄ quidq̄d attigerit quaſi vorax flama conſumet.quia q̄cunq gēs rumorem eius audiebat.p̄ timore diſſoluebatur·et ſuper eā tranſiſſet·ſicut ignis omia deuorabat nichil integrum relinquens.

¶ Quaſi ortus. Sicut paradiſus repletur omni amenitate ſic terra iudeorum plena erat omnibꝫ bonis anteq̄ ille vaſtaſſet·ſed ille in deſertum redegit· Unde ſubdit. Et poſt eum ſolitudo dſerti· Nec q̄ e.e·

¶ Neq eſt· Voluit fugere ab eo ſedechias τ principes eius. ſed deprehenſi ſunt ab exercitu eius·et principibus eius occiſis.ſedechias orbat' e.

et in cauea quaſi leo ductus in babilonem.
¶ Quaſi equites Nõ babilonij equitibꝰ cõparantur. ſ locuſte p tranſlationem equites hoſtium dicunt huc illucqȝ diſcurrere.
¶ Sicut ſonitus. Ita ſubaudis ſonitus ⁊ terror vocis cor cũcta populabitur. ⁊ ſic cuncta vaſtabũt. ſicut flama ſtipulam.

¶ Vel ſicut ſonitꝰ quadrigarum. ſic erit ſonitus locuſtarum. Sup capita montium exilient. vt omnia excelſa conſcendant
¶ Quãdo locuſte a deo mittunt intantũ magnũ ſonũ faciunt. vt a ſexto miliario audiri poſſit ſonitꝰ eorũ ſicut tradũt illi in quorum fines cõſueuerũt venire
¶ A facie eius ⁊c. i. a pſentia exercitus locuſtarum cruciabũtur p. ⁊ omnis vultus ſubaudis iudeoꝝ redigentur in ſimilitudinem olle que igni appoſita nigredie ⁊ fuligine circumdatur.
¶ Sicut fortes. Cum chaldei venient ad portas hieruſalẽ. vnuſquiſqȝ via qua primũ venerit ad murum ingredietur. faciẽſ ſibi aditum ĩ muro.
¶ Nõ declinabit. Locuſte iplentes opꝰ a deo ſibi iniunctum ordinate volabũt. nec declinabunt in alterã ptem. ne alia videat impedire aliam
¶ Sed et per feneſ. Metaphoram exeqꝛ locuſtarum quibꝰ nihil inuium. dicit enim ꝙ quando locuſte p flagello a deo mittuntur. non ſolum ſuper domos et muros diſcurrunt ſ etiaȝ p interiora domoruȝ huc illucqȝ volant
¶ Feneſtre quinqȝ ſẽſus Per quos mors intrauit. p h:s ingredi cupiunt hoſtes et capere vrbem bone ꝯſcientie.
¶ Intrabũt quaſi Sicut fur intrans p feneſtram ſolet occulte rapere. ſic illi clauſis ianuis non timore ſ p̄cipitata audacia. p feneſtras auiditate diripiendi intrant.

ſ ad cruciandos quos in poteſtate acceperit
⁊ quaſi equites ſic curꝛent. Si-
ſ ſubaudis auditur.
cut ſonitus quadrigarum ſuper
ſ excelſos quoſqȝ et in eccleſie culmine cõſtitutos cruciare cupientes
ſ Sic ſaltus emittent ipe locuſte.
capita montium exilient. Sicut
ſ ita venient pati punire
ſonitus flame ignis deuorãtis ſtipulam
ſ locuſte et tamen dum le cuſtas legimꝰ babilonios intelligimus ſ ita veniẽt ꝑparati
Velut populus fortis pre
ſ tantus erit terror omniuȝ. tanta cõſcientia peccatorũ ut nullus luceat. nullus fulgorẽ gaudij habeat.
paratus ad prelium. a facie eius
cruciabuntur populi. omnes vul-
ſ p timore
tus redigentur in ollam. Sicut
ſ ſubaudis viri ſ locuſte per terrã iudeorum
fortes curꝛent quaſi viri bellato-
ſ non p portas intrabunt. ſ hieruſalem
ſ omnem munitionem. nec altitudo murorũ eas tenebit.
res aſcendent murum. vir i vijs
ſuis gradietur. ⁊ non declinabit a
ſ credita ſibi in peccatores ſupplicia pſequetur
ſemitis ſuis Vnuſquiſqȝ fratrem
ſ pprium explentes officium
ſuum nõ coartabit. ſinguli in calle ſuo ambulabunt
ſ ne ſit mora clauſis ianuis.
Sed et per feneſtras cadent. ⁊ non demolien-
ſ i. non infirmabũt
ſ in munimentis veſtris.
tur Vrbem ingredientur. in mu-
ſ quas bonis operibus edificabimꝰ
ſ iudeorum
ro currant Domos conſcendent.
ſ vt ſagittent in obſcuro r. c.
per feneſtras intrabunt quaſi fur.
ſ a preſentia exercitus locuſtarum ſ ypboli ce. ſ celum et terra tranſibunt v. a. m. ñ. t.
A facie eius cõtremuit terra. moti ſunt celi Sol ⁊ luna obtenebrati ſunt. ⁊ ſtelle retraxerunt ſplendorem ſuum.
ſ q: etiam qui ſancti ſunt pſentiam dei abſqȝ formidine non videbunt
ſ dabit
Et dominus dedit
ſ in minimis quoqȝ animantibus magna dei virtus oſtenditur ſ i. demonum qui ſunt caſtra dei. q: etiã ei nolẽtes militãt.
vocem ſuam ante faciem exercitꝰ

¶ A facie eius ⁊c. Quando nutu dei locuſte de loco ad locum tranſeunt ſua multitudine ſolent radios ſolis a terra excludere ⁊ eã quaſi nubel obumbrare. Per ſimilitudinem quarũ dicit. cum venerint aſſirij. tantus pauor inuadet iudeos in afflictione poſitos. vt non ſolum terra. ſ etiam celum et omnia elementa videantur eis eſſe cõmota. Aliter. Poſſunt per ſolem reges intelligi. ioachim pater. et ioachim filius. ⁊ maxime ſedechias

Per lunam regina. p ſtellas principes iudeorum quibꝰ cum caperentur ab hoſtibus. omia verſa ſunt in tenebras.
¶ Sol et luna ⁊c. Tanta miſerorũ ſupplicia videre non poterunt. ſed merebunt. et p claro lumine horrendis operientur tenebris.
¶ Omnia iſta a loco vbi ſcriptum eſt Canite tuba in ſyon. poſſunt referri ad diem iudicij que erit terribilis cum dãnabuntur omnes impij. Tũc mouebuntur celi et terra. ⁊ ſol et luna et ſtelle obtenebrabuntur. Sicut dicit dominus. celum ⁊ terra tranſibunt. ⁊ virtutes celorum mouebũtur.

ſui. quia multa ſũt nimis caſtra eiꝰ
ſ hinc patet babilonios dei voluntate venturos. et eius impio parituros.
quia fortia ⁊ facientia verbũ eius
ſ vindicet ſ etiam bonis
Magnꝰ enim dies domini. ⁊ terribilis valde. Et quis ſuſtinebit
ſ quis iudeorum potuit euadere de neceſſitate captiuitatis et mortis
eum Nunc ergo dicit dominus.
ſ non ſolum in labijs. ſed toto intellectu. et voluntate et opatione
Cõuertimini ad me in toto corde
ſ vt i futuro ſaturemini ſ vt ridearis ſ vt cõſolemini
veſtro in ieiunio ⁊ fletu ⁊ i plã
ſ apite corda veſtra per confeſſionem fidei. que quaſi vtres plena ſunt peccatis. et niſi ſciſſa fuerint: ſponte rumpenẽ.
ctu. et ſcindite corda veſtra ⁊ non
ſ Sicut mos erat iudeis facere tempore triſticie vel aduerſitatis ſ ſic
veſtimenta veſtra. Et conuertimini
ſ quem fecerunt peccata alienum. ſ et ne deſperetis ſi peccata magna. quia maior eſt miſericordia. et non vult mortem peccatoris ſed penitentiam
ad dominuȝ deuȝ veſtrum. quia
ſ non ſtatim punit ſed expectat
benignus ⁊ miſericors eſt. patiẽs
ſ pſtans miſericordiã poſt penitentiã de malicijs.
⁊ multe miſericordie. ⁊ preſtabilis
ſ quaſi. aut impoſſibile eſt ſciri. aut difficile ideo tutius eſt agere penitentiam ſ ab ira ad miſericordiaȝ.
ſuper malicia Quis ſcit ſi cõuertatur ⁊ ignoſcat deus. ⁊ relinquat
ſ peccatis noſtris ſ i. tribuat
ſ i. poſt ſuum flagellum et vindictaȝ ſ Remiſſionem peccatorum ſ vnde. immola deo ſacrificiũ laudis. et r. a. v. t. ſ et accepta remiſſione offeremus
poſt ſe benedictionẽ Sacrificiũ
ſ publice predicate penitentiã in eccleſia.
⁊ libamen domino deo noſtro Canite tuba i ſyon. ſanctificate ieiunium.
ſ bona voluntate oratione operatione.
ſ ſi nodum vel congregationem.
ſ Vt qui diſperſus errauit a deo congregatꝰ in vnum deo placeat
vocate cetum. congregate populum
ſ ut nullꝰ ſit in ea niſi ſanctꝰ ne puo fermẽto tota maſſa corrũpatur
ſanctificate eccleſiam
ſ lex. elegite ſ non tam etate ꝙ ſapientia.
coadunate ſenes. congregate

ri ad diem iudicij que erit terribilis cum dãnabuntur omnes impij.
¶ Et dominꝰ. Et hoc non faciẽt locuſte ſ chaldei ſua virtute. ſ dei voluntate qui ĩ aduentu hoſtium ĩcutiet terrorem nimium iudeis
¶ Magnꝰ enim. A principio huius pphetie vſqȝ ad hũc locum quo dicit. magnꝰ dies d. ⁊ t. u. cõminatio eſt ⁊ deſcriptio eorum. ꝙ deus populo peccatori illaturus ſit ab hoc antẽ loco vſqȝ quo ait. Quare dicãt in pplis vbi ẽ d. e. Cohortatio ẽ ad penitentiam.
¶ Et quis ſuſti. Quaſi aut nullus aut rarus diem iudicij poterit ſuſtinere q ñ inſe p̄beat materiã ſeuiẽdi
¶ Nũc ergo dicit. Predicta captiuitate p ſimilitudinem locuſtaruȝ inuitat iudeos ad penitentiã vt p̄dicta mala poſſit euitare. q̃i dicat. iõ ſ oĩa ꝯminatꝰ ſum vob. vt p terrores ſupplicij adducã vos ad penitentiam peccati.
¶ Malicia. i. afflictõe penitentiũ. iuxta illud. ſufficit diei malicia ſua. ⁊ ſi ẽ malicia ĩ ciuitate quã dñs non fecerit. q: dñs dixerat miſericors deꝰ et patiens. ne magnitudo dementie negligẽtes faceret ad penitentiã agẽdam. ſubdit ppheta. Quis ſcit. q̃ſi hortor vos ad penitentiaȝ p̄dico dei dementiaȝ. ſ tñ q: pfundã ſapie ⁊ ſciẽtie dei penetrare ñ poſſumꝰ ego ſententiã opto potius ꝙ pſumo.
¶ Canite tuba: Predicatores ⁊ pphetas hortat ſermo diuinus ut p̄dicent penitentiam anteqȝ veniat hoſtilis gladius. quaſi ſepius vos monui ad penitentiam ⁊ p cõmemoratõneȝ crudelitatis hoſtiũ ⁊ per commemoratõnem mee dementie. nunc autẽ iteruȝ ⁊ iterũ p̄cipio: canite.
¶ Coadunate ſenes Qui ſũt ſenes ſolummõ etate. iubent adunari

vt ſaltē ī extremo vitę ſinio peniteāt. Senes morib⁹ ⁊ ſciā vt alijs p̄beāt exemplū ⁊ doctrinā.

¶ Sugētes vbera. Nulla etas ſit q̄ non conuertat᷑. q: nullus eſt ſup terram. nec infans vnius diei ſine peccato eſt q̄ ſi non tenet᷑ actuali. tenet᷑ originali.

¶ Inter veſtibulū. Duo erant altaria. vnum in templo qd̄ ī cenſi dicit᷑. aliud ī porticu ante fores templi. qd̄ holocauſtorum dicitur. vnde dicit᷑. inter veſtibulū et al. in ſpacio quod ē inter altare īcenſi. ⁊ holocauſtorum altare.

¶ Plorabūt ſacer. Dicentes. quis infirmatur et ego nō infirmor. quis ſcandaliſatur ⁊ ego non vror.

¶ Eis nationes Demones. q̄ dum ſumus impenitētes. dominantur ⁊ dicūt. vbi eſt deus eor.

¶ Zelatus eſt. Quaſi cum p̄dicta implerent. p plus ⁊ ſacerdotes. amauit de⁹ terram ſuā quā prius contempſerat.

¶ Aliꝰ. Omīs anima terra ē dn̄i ī qua ſeminat deꝫ ſi pepcat zizania dn̄m offendit. Si do penitet ⁊ dicit. pce dn̄e. zelat᷑ dn̄s terraꝫ ſuā. ⁊ dignat᷑ ſuo alloquo dicēſ mittā t. f. ⁊ u.

¶ Et reſpondit. Populo agente penitentiā intantū pcit deus ut eos ſua reſponſione dignos faciat. ꝙ quotidie videm⁹ fieri in eccleſia.

¶ Ab ꝙ loco vſq̄ nō confundet᷑ ꝑpłs meus in eternū ꝑmiſſio ē bonorum eis q̄ penitentiam egerūt.

¶ Ecce ego. Qui peccātibus immiſi vobis erucaꝫ. l. b. r. p q̄s oēs fruges veſtrę ſūt vaſtatę. Jā p penitentiam conuſus ſum ad clementiā. ⁊ eruā vos ab aſſirijs. ⁊ ſi ī bonis pſeuerauēritis replebo vos omib⁹ bonis.

ſ quibus dicitur. lac potum vobis dedi non eſcam ſ ex ore infātium et lactentium pfe. l. ſ ut tpe ieiunij non ſeruiāt operi nuptiali ſed vacēt orationi.

paruulos ⁊ ſugētes vbera Egrediatur ſponſus de cubili ſuo. ⁊ ſpō

ſ. i. porticū que veſtit interiorem domū. locus conueniens penitētię et confeſſioni.

ſa de thalamo ſuo Inter veſtibu

ſ qui debēt flere cum flentibus et alios ad fletum mouere

lum ⁊ altare plorabunt ſacer

dotes miniſtri domini et dicent.

ſ docet quid ſacerdotes dicere et quomō deū debeāt depcari ſ dimitte peccata ſ iam tuo. quia penitet. prius non tuus dum peccaret.

Parce domine parce populo tuo.

ſ hereditas mea iſrael. ſ vt ſeruiant gentibus

et ne des hereditatem tuam ī op

ſ. ſ. ſ que cōpātur cruce l. b. r. quę dicebāt captiuatis. quare non iuuat vos deus veſter.

probrium. vt dominētur eis na

ſ. i. quare permittis dici a populis

tiones Quare dicunt in populis

ſ quem defenſorē putabāt ſ. i. vltus ē primum et flagellauit deus populum ſuū. ſed poſtea placatuſ penitētia eorū pepcit populo ſuo

vbi eſt deus eorum? Zelatus eſt

ſ animam in qua bonum ſemen ſeminat deuſ

dominus terraꝫ ſuam. ⁊ pepercit

ſ non tantum ad verba ſed ad facta eorum.

populo ſuo. Et reſpondit dominus et dixit populo ſuo. Ecce ego

ſ panem qui de celo deſcēdit. ſ vt ver⁹ triſticia peccatorum. frumēti. vini. olei. i. virtutū leticia temperet᷑ ſ quod letificat cor hominis.

mittam vobis frumentum. ⁊ vi

ſ quod exhilarat f. h.

num et oleū ⁊ replebimini in eis.

ſ captiuos.

⁊ non dabo vos vltra opprobriuꝫ

ſ. i. populum aſſiriorum habitantem in partibus aquilonis

in gentibus Et eum qui ab aquilone eſt. procul faciam a vobis. et

ſ ſi venerit ſ in aliquam gētē deſertam a deo ſ in qua non habitat ſpūs ſanctus.

expellam eum in terram inuiam

ſ que non habet dei noticiā ſ conuertam vt prima pars eius cadat in mare orientale.

⁊ deſertam Faciem eius cōtra ma

¶ In gentib⁹. alijs. ſ. de quibus ſupra. ꝑplus multus ⁊ fortis Vel gētibus. i. demonib⁹. Vnde. non eſt nobis colluctatio aduerſus c. ⁊ ſan. ꝙ a. p. et p. m. b. r.

¶ Ab aquilone. Juxta litterā nō aquilo ꝙ auſter. ſolet locuſtas adducere Nō enim ex frigore veniūt ꝙ ex calore. Sed q: de aſſirijs p ſimilitudinem locuſtarum loquebat᷑. aquilonē interponit. vt nō verā locuſtā. ꝙ aſſirios ⁊ chaldeos intelligamus. vnde. ab aquilone exardeſcēt mala ſup inhabitatores terre.

¶ Faciem ei⁹. Juxta litterā factum eſt hoc de chaldeis tpe ezechie. qn̄ vna nocte centuꝫ. lxxxv. milia ab angelo in caſtris ſunt pcuſſa. ⁊ interfecta eſt illa pars caſtrorꝫ q̄ ad mare o. reſpicit. i. ad ſodomā ⁊ poſterior q̄ reſpicit ad mare q̄ ducit ad egiptū quorꝫ corpa q: igne cōſumpta ⁊ in terrā ſūt redacta qd̄ ſequit᷑ de fetore non de corporib⁹ aſſiriorū. ꝙ miſtice eſt intelligēdum.

¶ Contra mare Miſtice In his qui ei apuerūt iannā peccati. ad mare o. apud quos vſq̄ ad extremū vite pmanſerit aſſirius. i. dyabolus.

ſ Conuertā extremā partē eius ad m. nouiſ. quod ē ad occidentem. et ducit egiptū in cui⁹ littore ſunt gaza. aſcalō. azotuſ. ioppe. ceſarea et alie ciuitates.

re orientale. ⁊ extremum eius ad mare nouiſſimum Et aſcendet fe

ſ i eos.

tor eius. ⁊ aſcendet putredo eius

ſ ſupius cominatus. nunc pſpera pollicetur et lacrimas in riſum vertit. ſ pmiſſionis que ſemē dei ariditate tua perdideras.

quia ſupbe egit Noli timere terra. exulta ⁊ letare. quoniaꝫ magni

ſ miſericordiā tibi. ita vt etiā iumēta tibi mł tiplicentur que ſupius fame et ſiti attrita legūtur. et ſolitudines letis nouali bus complentur

ficauit domin⁹ vt faceret. Nolite timere animalia regionis. q: ger

minauerunt ſpecioſa deſerti. quia

ſ crucis vel ad litteram. ſ ſpūſſanctus.

lignum attulit fructum ſuum. fi

ſ ſermo dei ſ largitatem

cus ⁊ vinea dederunt virtutē ſuaꝫ

ſ ſpūaliter ſ eccleſię ſ poſt penitentiā qui ante alieni.

Et filij ſyon exultate ⁊ letamini ī

ſ non in alijs rebus ſ dabit.

domino deo veſtro. quia dedit vo

ſ chriſtū qui vos docebit omnē veritatē.

ſ. ixx. eſcam

bis doctorem iuſticię. ⁊ deſcendē

ſ priſtinam doctrinam fidei ſ veterē legem.

re faciet ad vos imbrem matutinum ⁊ ſerotinum ſicut in princi

ſ nouum teſtamentum ſ bn̄dictōis.

ſ Tanta erit abundantia vt poſt ſaturitatē veſtram multa remanēat in areis et torcularibus ſ frugibus virtutum faciet voſ abundare.

pio Et implebuntur areę frumen

ſ hac voce magna copia deſignat᷑. vt et alijs poſſint pbere quod ipſis ſupereſt.

to. ⁊ redundabunt torcularia vi

ſ Per quot annos famē ſuſtinuiſtis. p tot iterum annos duplicabo fructus.

no ⁊ oleo. Et reddam vobis an

ſ non patiar perire vbertatem. quā perturbationibus animi perdidiſtis

nos quos comedit locuſta. bruc⁹ et rubigo. et eruca. fortitudo mea

ſ fruges iuſticię

magna quam miſi in vos. Et co

¶ Mare orientale. Vbi quondam ſodoma fuit ⁊ alię ciuitates quę verſę ſunt in mare quod mortuum dicitur. ideo q: ibi nulla viuunt animalia.

¶ Et aſcēdet. Seruat metaphoram. et iuxta ſitum prouintie ſic loquitur. quaſi de locuſtis ⁊ non hoſtibus loqui videat᷑. ait enim hieronim⁹. agm̄ locuſtarum ſuo tempore totam iudęam texiſſe. quę poſtea miſericordia dei inter veſtibulum et altare id eſt inter crucis et reſurrectōnis locum ſacerdotib⁹ et populis clamantibus. parce domine parce populo tuo. vento ſurgente in mare primum et nouiſſimum p̄cipitate ſunt: et cum aceruí mortuarum et undis in littora vtriuſ q̄ maris eſſent re uſi. putredo et fetor noxi⁹ exiuit. ⁊ aere corrupto hominibus et iumentis peſtilentiam intulit.

¶ Et aſcendet fetor in eos qui ſibi magna promittunt et per ſuperbiaꝫ cadunt ne ſit tutus homo fragilis quanto creſcit in virtutibus tanto timeat ne corruat.

¶ Et deſcendere Quantum ad litterā matutinus imber eſt qui tunc venit quando meſſis ſerit᷑. Serotinus. qui venit qn̄ meſſis debet colligi. Miſtice matutin⁹ imber eſt fides. ſerotinus pfectio operum Vel imber matutin⁹ cognitio dei quę poſt fidem datur. Serotinus cognitionis eiuſdem plenitudo.

¶ Eruca. Quę vix mouetur et leni contactu conterit᷑. in quo fortitudo dei magna et humana fragilitas monſtratur. ſicut per ſcinipħes in egipto quę tam paruę ſunt vt vix cernantur. poterat quidem deus cuncta diluuio operire vel fulmine cremare. ſed potentiam ſuam et noſtram fragilitatem per huiuſmodi oſtendit. Si enim hec ſunt homine fortiora. vnde gloriatur terra et cinis.

¶ Fortitudo mea magna. Scilicet demones qui vltores ſunt his qui operantur maluꝫ. ſicut ille qui decepit achab. et qui ſaulem vexauit huiuſmodi tortoribus tradidit paulus peccatores in interitum carnis.

Et laudabitis nomen. Nouacianus ⁊ quidam alij heretici dicūt hominem poſt peccatum nō poſſe ꝑ penitentiam reformari in priſtinum ſtatum. hic error plane hic deſtruit̄. cum domin⁹ intantū recipit penitētes vt vocet populum ſuū. et aſſerat non cōfundendos. et ſe in medio eorum habitaturū. et eos nullū alium habituros dominū. ſ; in cū toto corde con fiſuros qui in eis maneat ineternum.

⁘ ſi ꝑmanſeritis in incepto opere
medetis veſcentes ⁘ ⁊ ſaturabimini

et laudabitis nomen domini dei
ſ et merito.
veſtri. qui fecit vobiſcum mirabi-
ſ ſi permanſeritis in incepto opere
lia Et non confundetur populus

meus in ſempiternu;. ⁊ ſcietis q2

in medio iſrael ego ſum Et ego do
⁘ ſ quia pater in filio. et filius in patre ſpirit⁹ in vtroq;.
minus deus veſter. ⁘ ⁊ non eſt am
† ſ et ideo ⁘ ſ hec quoq; ꝑmittunt̄ penitentib⁹
plius ⁘ ⁊ nō ⁘ confundetur populuſ
⁘ ſ vnde iſaias. et videbit omnis caro ſ. d. aliter enim non videbit. niſi effundat̄ gratia ſpiritusſancti.
meus ineternu; ⁘ Et erit. poſt hec

effundam ſpiritum meum ſup om
⁘ ſ agabus propbetauit in ceſarea et in anthiochia prophete plurimi. et quattuor filie philippi euangeliſte ꝓphetauerunt ſ qui maioris meriti ſ poſt non ſtatim.
nem carnem. ⁊ prophetabunt ⁘ fi-
⁘ ſ qui minoris ⁘ ſ ꝑfectōris etatis ſ Senex erat paulus quando dictum eſt ei. Tranſi i macedoniam.
lij veſtri ⁊ ⁘ filie veſtre ⁘ Senes ve
⁘ ſ qui vincunt malignum ſ iuuenis erat paulus quando in via cecatus. et poſtea in extaſi factus raptus eſt in ꝑadiſum et audiuit archana verba
ſtri ſomnia ſomniabunt. ⁘ ⁊ iuue-
⁘ ſ qui adhuc ſpiritum timoris habent quem
nes veſtri viſiones videbunt ⁘ S;
ꝑfecta caritas foras mittit
et ſuper ſeruos meos ⁊ ancillas in
ſ reſuſcitatus a mortuis
diebus illis effundam ſpiritu; me

Effundā ſpiri. Hoc factum eſt i die pentecoſtes. Vnd' petrus. Neq; enim hij ebrij ſunt cū ſit ho. d. t. ſ; hoc eſt qd' ꝑ iobel ꝓphetam dictum eſt.

Effundā ſpiritū. m. Effuſio largitatē deſignat muneris q̄ nō in paucos vt in veteri t. ſ; in omnes credentes ſunt dona ſpūs. et in omnem c. quia nō eſt diſtinctio iudei et greci. ſ; omnes qui credūt vnū ſunt in chriſto

Effundam ſpi. m. Qui ſe dicit i chriſtū credere. ⁊ non credit i ſpiritumſanctum. nō dū habet claros oculos. vt videat ſalutare dei. Vnde baptiſati a iohanne in nomine venturi. i. dñi ieſu. q2 dixerūt. Sed neq; ſi ſpiritusſanct⁹ eſt audiuimus. iter; baptiſantur imo verum baptiſma accipiūt. quia ſine ſpiritusancto et miſterio trinitatis quidquid in vnam et alteram perſonam accipitur impfectum eſt.

Effund am ſpi. m. Cum petrus tempore quo paſſus eſt dominus hanc ꝓphetia; explerat dixerit. videndum eſt. quomō ea q̄ ſequentur ꝑdictis conueniēter coaptari poſſint. Cum enim preceſſiſſet a principio ꝓphetie comminatio. quā fecit deus peccanti populo. et poſt comminationē commonitio ad penitentiā. ⁊ poſt commonitionē fiat cōmemoratō ꝑmiorum que daturus eſt deus in futuro. videtur confuſio ordinis ꝙ h in medio interponit̄ de his que facta ſunt tempe reſurrectōis q̄ data etiam ſunt in ꝑmium fidei. Dicunt autem quidam ea q̄ in vltimo tempore generaliter ꝓmiſſa ſunt. nunc ex pte cōpleri. ⁊ quia ꝑmium futurorum in ꝑmo aduentu apoſtoli ſentiebāt. quaſdam ꝑmitias mirabiliū expletas cōmemorat tam petrus q; alij apſi. vt donec veniat quod ꝑfectu; eſt. id qd' ex parte ꝑceſſit ſentiamus. Quidā dicūt eſſe apl'ice cōſuetudinis vt quidquid viderunt vtile audientib; et non repugnare ꝑſentib;. de teſtimonijs alterius tempis confirment. nō vt audientium abutant̄ ſimplicitate. et impitia. ſicut mentit̄ porphirius. ſ; iuxta apoſtolū ꝑdicant oportune importune. ⁊ ſequētes regulam ꝓphetarum. quidqd iudei in vltimo tempore ſibi carnaliter repmittunt ſpūaliter in ꝑmo aduentu domi dicūt eſſe cōpletum.

Iuuenes veſtri. Vel iuuenes id eſt credentes. viſiones. i. ꝓphias intelligent.

Sed ⁊ ſuper. Non quidem ꝓphetabunt. nō ſomniabunt. non videbunt viſiones. ſ; ſola effuſione ſpirit⁹ contēti fidei ⁊ ſalutis gratiā ꝑdicabunt.

Et dabo. Prodigia data ſunt in celo tempe natiuitatis quādo noua ſtella viſa eſt. et paſſiōis quādo ſol obſcuratus eſt. ne videret dominū pendentē in cruce. vel ne inimici fruerent̄ ſuo lumine. In terra ſigna dedit q̄ illo moriente contremuit. Quo inſolito motu petre ſciſſe ſunt. et monumenta apta.

Et ignem. i. ſpiritūſanctū quem in pentecoſten ſuper apl'os infudit. ⁊ quotidie in baptiſmo tribuit. q̄ ignis illuminat credētes ⁊ cōſumit vicia ꝑ vaporem cōpunctio lacrimarū accipit̄. vnde quidam compuncti corde dixerunt apl'is. qd faciemus viri fratres

ſ Signa
um. et dabo prodigia in celo. et
ſ quando iam mortuo chriſto apertum eſt latus. et contra naturam ſanguis et aqua ꝓfluxit. vnde. quare ergo rubrum eſt indumentum tuum ⁘ ſ hic ignis i credentibus habet lumē. in icredulis tenebras que dicunt̄ vapor fumi.
in terra ſanguinem. ⁘ ⁊ ignem et
⁘ ſ non ꝙ mutatus in tenebras. ſed quia mundo induxit tenebras
vaporem fumi. Sol vertet̄ ⁘ in te-
⁘ ſ hoc et ſi euangeliſte non memorant. tamē ad litteram factum eſſe credimus
nebras. ⁘ ⁊ luna in ſanguinem. an

te q; veniat dies domini magnus

⁊ horribilis Et erit. omnis qui in
ſ credendo et operando quod perfectorum eſt qui corde credunt et ore confitentur. et ope implent. alioquin nō omnis qui dicit domine d. i. i. r. c.
vocauerit nomen domini ſaluus

erit. quia in monte ſyon et hieru-
⁘ ſ ſpiritualis ⁘ ſ loquens in iſta prophetia ꝑ iobel.
ſalem erit ⁘ ſaluatio. ſicut ⁘ dixit do

minus. et in reſiduis quos domi-

nus vocauerit.

Et luna. Vel luna non eſt verſa i ſanguinem hyſtorialiter. ſ; iudeos blaſphemiarum ⁊ negationis in chriſtum horrore coopertos eterno teſtimonij ſui ſanguine cōdēnauit dicētes. ſanguiſ eius ſup nos ⁊ ſup filios noſtros.

Dies. Reſurrectōnis. qui eſt magn⁹ credentibus electis dyabolo et omnibus reprobis horribilis. anī hūc diem ſol vertetur i tenebras ⁊ luna in ſanguinem dum domin⁹ pendet in cruce. ſ; iſtud reſtat faciendum ante diem iudicij qui adeo magnus et horribilis vt in eo etiam colūne celi dicantur contremiſcere.

Quia in mōte. Syon turris. hieruſalem reliqua pars vrbis vnde. de ſyon exibit lex ⁊ verbum domini de hieruſalem de qua dicit̄ etiā. nō capit ꝓphetā; pire extra hieruſalem.

De ſyon exierunt apoſtoli et primitiua eccleſia. quia vno die crediderunt tria milia et altera die quinq; milia. et deinceps multa milia. de quib; iſaias. niſi dominus reliquiſſet nobis ſemen q̄ſi ſodoma fuiſſemus. et q̄uis ſint multa milia. dicit reſiduos. et quaſi reliquias vocari a deo. quia pauci ſunt vocati ad comparationem eorum qui in infidelitate remāſerunt. Allegorice. ꝑncipiū eorū q̄ ſaluati ſunt. eſt in ſpelunca et viſione pacis.

Ca. III.

Quia ecce in diebus illis et in tempore illo cum conuertero captiuitatem iuda et hieruſa-

Videndum eſt vt hec omnia ꝑ tropologiam ad tempus paſſionis et reſurrectōnis referamus. ſicut petruſ et paulus retulerunt. Neq; enim fieri poteſt vt ſupiora tempore paſſionis. et que ſequūt̄ intelligamus in die iudicij. cum inferiora ſupioribus connecti. et vno tpe cuncta ꝑpetrari. per h oſtendat̄ qd' ſequit̄ Quia ecce in diebus illis ⁊c. Ca. III.

Quia ecce in diebus. Cum ſaluatio fuerit facta in ſyon ⁊ hieruſalem iam appropinquante die iudicij. iudeos qui ꝓpter infidelitatē fuerūt captiuati ꝑdicantibus helia et enoch. conuertam ad fidem. et ſic omnis iſrael ſaluus fiet. non tantum de duab; ſ; etiam de. x. tribub; Et cū h impletum fuerit. congregabo o. gē. hoc quidam puerilit̄ intelligunt ꝙ in valle que eſt in latere montis oliueti. deſcenſurus ſit dominus ad iudiciū qd' friuolū eſt. q2 nō i t̄ra ſ; in ſpacio huius aeris ſedebit contra locum mōtis oliueti et quo aſcendit. ⁊ ſicut iohannes criſoſtimus dicit angeli deferent an cum ſignum crucis. Ioſaphat autem interꝑtatur iudiciū domini. ad iudicium ergo domini congregabuntur non ſolum iudei qui credere noluerūt ſ; omnes impij qui ab initio mundi fuerunt. Iuſti vero non deſcendent in vallē iudicij id eſt damnationis. ſed in nubibus eleuabuntur obuiam chriſto.

¶ Poſtq̄ p̄dicauero cecis viſum · ꝛ captiuis remiſſionē. ꝛ liberauero eos qui dominū confitent̄ et qui verſant̄ in eccleſia in qua viſio eſt pacis· congregabo omnes gentes q̄ credere noluerunt. ꝛ illas deducam in vallem ioſaphat · i · de ſublimibus ad inferiora detrahā· omnis enim q̄ pro peccato ſuo iudicat̄ · in valle ponit̄ q̄ dicitur ioſaphat . i . iudicium domini Qui enim credit in dominū nō iudicabit̄. qui nō credit iam iudicat⁹ eſt · i · damnatus .

¶ Poſſunt h̄ omnia referri ad aſſirios et chaldeos qui in iudicio damnabunt̄ ꝓpter hec mala que intulerūt iudeis· Qui q̄uis legant̄ immiſſi a deo ad puniendos iudeos. tamen iuſte damnantur quia victoriā non virtuti dei. ſ ſibi attribuebant. Poſſunt etiā h̄ verba referri ad hereticos et ſupbos doctores q̄ prauo verbo et exemplo diſſipant· et ad ritus gentiliū deducunt· Prelat⁹ puerum in lupanari ponit · et puellā vendit pro vino. q̄ videt implicitos luxuria et aliis vicijs · et nō arguit gratia turpis lucri .

¶ Uerūtamen ꝛc. Hoc iudei cōtra tirū et ſidonem et paleſtinos dici arbitrantur. quod tp̄e captiuitatis iudaice. quando victi ſunt iudei a romanis populū dei pſecuti ſūt imo deum in populo Ultionē ergo ſanguinis chriſti ꝛ ſubuerſionem hieruſalem q̄ dei iudicio accidit contra tirum et ſidonem pro ſe accidiſſe cōfirmant.

¶ Tyrus et ſidō ciuitates gentilium· ſociātes ſe philiſteis habitantibus in paleſtina ſepe afflixerunt populum dei· iō arguet eos domin⁹· Tyrus ē anguſtia. ꝛ ipſi anguſtiabant ꝑplm̄ dei Sydō venatio. et ipſi venabantur populum ad mortem.

lem . congregabo omnes gentes .

ꝛ deducā eas in vallem ioſaphat
§ non potentia maieſtatis ſed veritate ratōis eos conuincens· qui diuiſerunt hereditatē meam per diuerſos errores § · i · diiudicabo
et diſceptabo cum eis ibi ſuper populo meo et hereditate mea iſrael·
§ vbi ad modum gentium, alij iouem colerēt alij iunonem · et huiuſmodi
quos diſperſerunt in nationibus
§ vt vna pars terre vni deo ſeruiret· alia alij . creta ioui. tracia marti § quot et eis acciperet in ſeruos et ancillas . et quot vnuſquiſq; princeps·
ꝛ terram meam diuiſerunt. ꝛ ſup
populum meum miſerunt ſortem
§ vt cōtra naturam operarent̄ turpitudinem in maſculos
Et poſuerunt puerum in proſtibulo· ꝛ puellam vendiderunt pro vino vt biberēt
§ preponentes gulam et ingluuiem ventris libidini. abutentes pueris loco feminarum
§ ſubaudis commune eſt· vt ſēper impugnetis me in mea hereditate
· Ueruntamē quid vobis et michi tirus et ſidon . et omnis terminus paleſtinorum .
§ qui bibebant ſanguinem populi mei· alias dei·
§ . i . nūquid ſemper pugnabitis contra me·
§ vel de vobis
Nunquid vltionem vos reddetis mihi· ꝛ ſi vleiſcimi vos ꝯtra me cito velociter reddam viciſſitudinem vobis ſuper caput veſtrum .
§ ſubaudis ad tempus
§ qualia feciſtis talia reddam vobis. interfeciſtis: interficiemini. perſecuti eſtis: perſecutionē patiemini ab hoſtibus veſtris .
§ hec omnia et ad diem iudicij poſſunt referri non diſcrepante vindicta licet in tempore a ſuperioribus diſcrepare videantur·
Argentum enim meum et aurum tuliſtis . ꝛ deſiderabilia mea · et pulcerrima intuliſtis in delubra veſtra
§ eloquia· § intelligentiam ſcripturarum·
§ ſubaudis vaſa vel ornamenta tēpli § que in eccleſia
§ erroribus veſtris mancipaſtis. § in tēpla deorum
Et filios iuda et filios hieruſalem vendidiſtis filijs grecorū vt longe faceretis eos de finibus ſuis· Ecce ego ſuſcitabo eos de loco in quo vendidiſtis eos · et conuertam retributionem veſtram in caput veſtrum . Et vendam filios veſtros et filias veſtras in manibus filiorum iuda· ꝛ venundabūt eos ſabeis genti longinque· quia dominus locut⁹ eſt Clamate hoc in gentibus· ſanctificate bellum· ſuſcitate robuſtos· Aſcendant omnes viri bellatores· Concidite aratra veſtra in gladios · et ligones veſtros in lanceas· infirmus dicat: quia fortis ego ſum. Erumpite et venite omnes gentes de circuitu . et congregamini Ibi occumbere faciet dominus robuſtos tuos . Conſurgant ꝛ aſcen-
§ ſed § ab hereſi
§ o heretici § ſeductos
§ o ſancti iudicaturi gentes § quod dictur⁹ ſum ego
§ preparate vos ad bellum in iudicio
§ ad prelium·
§ perfecti omne ſtudium quo animas ſuas excolebant ad pugnandum ꝓ alijs ꝑparent·
§ vnde terram fodiebatis·
§ nec ſolos maiores moneo . ſed etiam infirmus et ſimplex id ē minus conualeſcat
§ ad iudicandum § de ſepulcris
§ ad iudicium dei § que populum dei pſecuti eſtis·
§ in illo iudicio·
§ o mala generatio § demones qui ſua virtute cogunt recedere a lege dei·
§ de ſepulcris § mali ſemper deſcendunt

¶ Per tyrū et ſidonem poſſunt intelligi gentes. et maxime romani qui pſecuti ſunt apl̄os et martires chriſti· Unde damnabuntur in die iudicij · Per eos qui argentum et aurum tulerunt. ſignificantur heretici qui auferunt argentum de eccleſia diuini eloquij. aurum ſpiritualis intelligentie et ad ſuos errores cōuertunt. et filios eccleſie vendant dyabolo· et faciunt ethnicos· vt longe ſint ab electorum numero.

¶ Nunquid vltionem. Sicut deus in ſuis veſtiri· paſci· et refici dr̄. ſic et affligi et pati pſecutiōnem ·

¶ Argentum enī. Hoc qđ dicit q: tirij ꝛ ſydonij abſtulerūt vaſa d̄ domo dei. narrat hyſtoria. quia hoc fecerūt chaldei. In quibus vaſis cū poſtea biberet balthaſar, pnepos nabuchodonoſor· ſtatim regnū eius a babilonijs tranſlatū eſt ad medos· Sed quia poſt diem domi magnum et horribilem hec futura dicunt̄. que apl̄i in reſurrectiōne domi interp̄tant̄: et hebrei in futurū iudicij tp̄s differūt. magis de romanis intelligendum eſt· Quia titus et veſpaſianus captiuatis iudeis rome templū pacis edificauerunt in quo vaſa templi et vniuerſa donaria cōſecrauerūt. Eo enī tempore filij iuda ꝛ hieruſalem . non filij · x · tribuū q̄ vſq; hodie apud medos tenent̄. venditi ſunt filijs grecorū· ꝛ exterminati de finibꝫ ſuis. et totus orbis iudaica captiuitate cōpletus eſt .

¶ Ecce ego. Dixerant iudei q̄ in vltio tempore congregandi ſunt a domio et reducendi in hieruſalem· ꝛ qđ dominus tradet manibus ipſorum filios et filias romanorū vt iudei vendant eos nō vicinis. ſed ſabeis genti longinque.

¶ Poſt aduentum ſuum dominuſ quotidie iacentes in errore qui prius ſteterant in eccleſia ſuſcitat ad penitētiam. et reddit doctoribus eccleſie. In q̄ reddit hereticis vicē vt filios quos illi ī miſticis erudierant et in carnalibus· tradat in manibus principū eccleſie. vt cum ceperint eos vendant ſabeis. et faciāt eſſe captiuos et ad meliora cōuerſi ſeruiant eccleſiaſticis inſtitutis .

¶ Et vēdam fili. Hoc ex p̄te impletum eſt tempe cyri qñ reuſi iudei de captiuitate multos chaldeorum ſecum adduxerunt. tā eos qui ſpōte ſe ſociauerunt q̄ etiā eos q̄s ipſi comparauerunt. et quos poſtea vendiderunt. Saba regio vltra fineſ ethiopie. d̄ q̄ regina ſaba fuit .

¶ Clamate hoc. Iudei litteratores dicunt. quia cum venerit chriſtus eorū. ꝛ aurea hieruſalem deſcēderit de celo. fere gentes. gog ꝛ magog. venture ſunt contra iudeos in bellum· quas diuinus ſermo hortatur vt dimiſſa agricultura p̄parent ſe in bellum contra iudeos. et cōtrahant ſecum auxilia omniū gentium. quos domin⁹ ad hoc yronice ꝓuocat. quia nō iudei . ſ ipſi ſunt ibi interficiēdi· Unde dicit. Ibi domin⁹ faciet occumbere robuſtos tuos o gog · ꝛ magog · Sed melius ad diem iudicij hec referuntur ſcd̄m tropologiam. ꝛ monet deus ſuos vt p̄parent ſe ad vindicandum et pugnādum cōtra inimicos.

¶ Iuxta tropologiā gentes demonū ꝛ eos qui q̄tidie cōtra eccleſiā pugnāt et ſub antichriſto pugnaturi ſunt poſſumus accipere· qui ideo cōgregant̄ vt peant .

¶ Conſurgant et . Alij dicūt gentes damnandas moneri vt ſurgant ad iudicium ſue damnationiſ. ꝛ yronice monent̄ vt p̄parent ſe ad bellum in quo ſunt interficiendi. q: cōſumata ē malicia eorum .

¶ Quidam in bonum hoc interp̄tantur· ꝛ dicunt gentes aſcendere ī vallem ioſaphat q̄ interp̄tatur iudiciū domini. ꝛ ibi ſedere dominū ad remunerandos bonos qui de circuitu congregabunt̄ contra aduerſarios dei·

et ſuccident meſſeſ hoſtium ⁊ calcabunt eos quia malicia eorū cōpleta eſt. ⁊ intantū exuberant muſta id eſt malicia eorum vt torcularia capere nō poſſint. ⁊ vt ſciamus de qua vindemia loquitur. addit. multiplicata eſt m. e. ſ. qui cōtra deū cōgregati ſunt.

Iudei h̄ interp̄tantur de gog et magog. quas arbitrant̄ poſt mille annos reſtituta hieruſalem contra populum dei in vallem ioſaphat venturas. ⁊ ibi vindemiandas

In valle conciſi. Vallis cōciſionis dicitur ſententia dei q̄ cōcidet et ſeparabit electos a repbis.

Sol ⁊ luna. In quo die tormēta percuntiū ſol et cetera ſidera non poterunt intueri. ſed retrahēt fulgorem ⁊ ſeueritatē punientis aſpicere nō audebūt. nō q̄ damnāda ſint dei iudicio. ſ; quia omīs creatura ī tormētis aliorū d̄ ſuo iudicio ptimeſcat. vn̄ ā et virtutes celorū mouebuntur.

Adueniente do ſole omīa luminaria videbūt minorari a ſuo ſplendore. Vnde dominus. ſol obſcurabit ⁊ luna nō dabit lumē ſuum. et ſtelle cadent de celo. Vel etiā repb̄ omīa videbuntur obtenebrari.

Et dominus de. Cū oīa obtenebrata fuerint. dn̄s quaſi leo de ſyon. i. de eccl̄a cōſtante ex angelis ⁊ hominib̄. tā excelſa ⁊ terribili voce cōtra repbos damabit vt cardines celorum et terrarum fundamēta quatiantur. ⁊ ipſe ſeuerus malis. ſuis erit ſpes. liberans eos. et dabit eis fortitudinem q̄ ſūt filij iſrael. contēplāte deum.

Et ſcietis quia. In iudicio ſcient et q̄ punient̄ et q̄ aſſument̄ q̄ dn̄s habitet in ſyon ⁊ in chriſto monte ſuo. vl̄ in eo qui ſe dignum deo habitaculum p̄parauit

Hoc iudei ad fabulam mille annorū referunt qñ putāt chriſtū habitaturū in ſyon ⁊ in hieruſalē aurea ⁊ ſanctorū populos ɔgregandos vt q̄ ī iſto ſeculo oppreſſi ſūt ab alijſ. in illo imperent cunctis nationib̄.

Et erit hieru. Et poſt diē iudicij hierl̄m cōſtans ex angelis ⁊ homi nibus. erit abſq; aliq̄ cōtaminatōe quā p̄ius contraxit ex cōmixtione malor. ⁊ alienus. i. dyabolus vel aliqua p̄ua cogitatō. non recipiet viā in iuſtis habentibus dei pacem.

dant gentes in vallem ioſaphat. quia ibi ſedebo vt iudicem omnes
Que preuaricate ſunt leges meas · Sententiam iudicij.
gentes in circuitu. Mittite falces
o ſancti
quoniam maturauit meſſis. Veni
ad iudicandum veſtros pſecutores. · per meſſem maturam et torcularia redundantia. conſūmatio peccatorū. et finis ſeculi oſtendit
te ⁊ deſcendite. quia plenum eſt torcular. exuberant torcularia. quia
et ideo o
multiplicata eſt malicia eorū. Po
congregamini ad damnationem veſtram.
puli populi in valle conciſionis.
vindicte · Sententia iudicij domini.
quia iuxta eſt dies domini in valle conciſionis. Sol ⁊ luna obtenebrati ſunt. ⁊ ſtelle retraxerunt ſplēdorem ſuum. Et dominus de ſyō rugiet. ⁊ de hieruſalem dabit vocem ſuam. Et mouebuntur celi et terra. ⁊ dominus ſpes populi ſui.
o electi.
⁊ fortitudo filiorum iſrael. Et ſcietis quia ego dominus de⁹ veſter.
in medio electorū mēte celeſtia cōtēplantium et in culmine virtutum poſitorū
habitans i ſyon in monte ſancto meo. Et erit hieruſalem ſancta. et alieni non tranſibunt per eam amplius. Et erit in die illa ſtillabunt montes dulcedinem. ⁊ colles fluent lacte. Et per omnes riuos iude ibunt aque. ⁊ fōs de domo domini egredietur. ⁊ irrigabit torrentem ſpinarum. Egiptus in deſolatione erit ⁊ idumea in deſertum p̄ditionis. pro eo q̄ inique egerint i filios iuda ⁊ effuderūt ſanguinem innocentem in terra ſua. Et iudea in eternum habitabitur. ⁊ hieruſalem in generationem ⁊ generatio
vindicando · martirum chriſti
nem. Et mundabo ſanguinem eorum
quem inultum vſq; ad diem iudicij dimiſi. ſed ibi vindicabitur. Quo vindicato: commorabitur dominus in multitudine ſanctorum
quem nō mundaueram. ⁊ dominus commorabitur in ſyon.

Incipit prologus in amos prophetam.

Ozias rex cum dei religionem ſolicite emularetur. nimio religionis amore prouocatus. contra p̄ceptum legis moyſi arrepto thuribulo vt hyſtoria libri ſecundi paralipomenon oſtendit. ſacerdotale officium p̄ſumere conatus eſt. Ob eam rem terremotum in templo dei conſtat exortū. Cui⁹ etiam zacharias propheta meminit. Ante hunc itaq; terremotum amos propheta temporibus predicti regis ⁊ temporibus ieroboam filij ioas regis iſrael: in eas gentes que lectione comp̄henſe ſunt. iram dei ob eas cauſas quas memorauit affuturam denunciat. Et quia idem propheta in ſequentibus ait. Sup tribus impietatib⁹. ⁊ ſuper quattuor non conuertam eum. tercio peccatorum indulgentiam deum dare poſſe ſignificat. quem quarto eadem peccata admittentibus nec penitentiam nec indulgentiam daturum enunciat. Nam p ignis ſimilitudinem quem in p̄dictas gentes imittendū predixit. grauem atq; inreuocabilem dei iram ad euerſionem earundem ciuitatum proceſſuram voluit demonſtrare.

Item alius prologus.

Amos propheta paſtor ⁊ ruſticus et ruborum moros diſtinguēs. paucis verbis explicari nō

Et erit in die il. Dn̄o habitāte i ſyon poſt aſcenſionē ad celos vel poſt diē iudicij mōtes. i. apl̄i ⁊ celſi p̄dicatores abūdabūt ſuauitate ſapientie et diuini eloquij. ⁊ ſtillabunt ex eis ſpūales gratie. ⁊ colles. i. nō habētes tantā plenitudinē intelligentie. emittent lac. q̄ nutrit̄ īfantia eccleſie. ⁊ p oēs riuos iude. i. ſup credētes et filios eccleſie abundabunt aque. i. ſpūales gratie. q̄a nihil in eis aridum erit.

De domo domi. Id eſt p̄mitiua eccl̄a. egreditur fons baptiſmatis ⁊ doctrine q̄ irrigat corda gentilium q̄ ſpinis vitior. ⁊ aculeis malarū cogitationum pungebantur vt ibi orianẗ flores virtutū ubi p̄ius oriebant̄ punctiōes vitiorum.

Egiptus in de. Hec etiā iudei referūt ad ipſoq̄ ſuū meſſiam expectāt. ſ; meli⁹ ad diem iudicij vel reſurrectōnis referunt̄. Egiptus interp̄tatur meror vel tenebre vel perſequens. Idumea terrena vel cruenta. Qui ſ; ſāguinē martirū fuderūt ⁊ terreniſ opib̄ vacauerūt ppetua dānatōe opp̄ment̄. q̄ quotidie ɔ̄ filios eccle mala opāt̄ ⁊ ſanguinē eorū decipiendo effundunt

Et iudea. Pronuntia confeſſionis et gl̄e ⁊ urbs in q̄ gl̄a dei cernit̄. erit eterna dei habitatō. nō ī vnā tm̄ ul̄ plures generatōnes. ſ; in generatōē ⁊ g. i. duab̄ generationibus eorū qui de iudeis vel gentibus crediderunt

Et mundabo. Mundat dn̄s ſanguinem peccatorū in euāgelio quē p̄us in lege non mundauerat. peccatores ⁊ immūdos ibi relinquendo. Concluſit enim oīa ſub peccato. vt omnium miſereretur.